

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili
İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/2300, 2/2292, 2/2248, 2/2247, 2/2222, 2/2221, 2/2219, 2/2185, 2/2139, 2/2133, 2/2109,
2/2105, 2/2104, 2/2095, 2/2090, 2/2046, 2/2026, 2/2020, 2/2019, 2/2018, 2/2017, 2/2015,
2/2012, 2/2006, 2/2005, 2/1993, 2/1992, 2/1991, 2/1983, 2/1982, 2/1980, 2/1979, 2/1976, 2/1975,
2/1974, 2/1973, 2/1972, 2/1971, 2/1960, 2/1959, 2/1953, 2/1952,
2/1951, 2/1943, 2/1942, 2/1939, 2/1935, 2/1934, 2/1928, 2/1927, 2/1925, 2/1922, 2/1915,
2/1911, 2/1910, 2/1909, 2/1908, 2/1899, 2/1897, 2/1892, 2/1891, 2/1890, 2/1883, 2/1882,
2/1878, 2/1876, 2/1874, 2/1871, 2/1867, 2/1866, 2/1865, 2/1855, 2/1853, 2/1852, 2/1848, 2/1847,
2/1846, 2/1845, 2/1844, 2/1843, 2/1842, 2/1841, 2/1840, 2/1839, 2/1824, 2/1818, 2/1816, 2/1815,
2/1804, 2/1803, 2/1797, 2/1796, 2/1795, 2/1794, 2/1792, 2/1791, 2/1790, 2/1789, 2/1788, 2/1775,
2/1761, 2/1749, 2/1745, 2/1740, 2/1736, 2/1730, 2/1721, 2/1680, 2/1661, 2/1655, 2/1646, 2/1645,
2/1635, 2/1630, 2/1627, 2/1621, 2/1591, 2/1577, 2/1565, 2/1555, 2/1549, 2/1548, 2/1539, 2/1526,
2/1522, 2/1521, 2/1503, 2/1494, 2/1493, 2/1490, 2/1442, 2/1404, 2/1403, 2/1394, 2/1374, 2/1373,
2/1372, 2/1371, 2/1342, 2/1338, 2/1333, 2/1326, 2/1264, 2/1239, 2/1228, 2/1227, 2/1226, 2/1219,
2/1209, 2/1193, 2/1083, 2/1066, 2/1062, 2/1035, 2/1030, 2/1029, 2/1013, 2/1012, 2/1011, 2/1010,
2/1009, 2/996, 2/984, 2/982, 2/981, 2/976, 2/973, 2/972, 2/970, 2/969, 2/963, 2/961, 2/959,
2/957, 2/956, 2/954, 2/943, 2/898, 2/897, 2/885, 2/882, 2/872, 2/857, 2/851, 2/837, 2/812, 2/749,
2/746, 2/727, 2/725, 2/724, 2/718, 2/711, 2/699, 2/698, 2/697, 2/679, 2/670, 2/645, 2/644,
2/643, 2/642, 2/640, 2/639, 2/635, 2/634, 2/611, 2/610, 2/607, 2/606, 2/605, 2/596, 2/595, 2/568,
2/567, 2/566, 2/563, 2/560, 2/537, 2/536, 2/535, 2/508, 2/507, 2/506, 2/491, 2/488, 2/487, 2/481,
2/480, 2/472, 2/436, 2/413, 2/412, 2/399, 2/396, 2/386, 2/379, 2/375, 2/374, 2/373, 2/369, 2/368,
2/339, 2/337, 2/336, 2/335, 2/334, 2/333, 2/332, 2/322, 2/309, 2/304, 2/303, 2/302, 2/301, 2/300,
2/299, 2/298, 2/297, 2/292, 2/291, 2/237, 2/236, 2/233, 2/231, 2/230, 2/229, 2/227, 2/226, 2/225,
2/224, 2/218, 2/132, 2/131, 2/130, 2/129, 2/128, 2/49, 2/26 Esas Numaralı Kanun
Tekliflerimin, İç Tüzüğün 77. Maddesinin 1. Fıkrası uyarınca 27. Yeni yasama döneminde
yenilenmesini arz ve talep ederim.

Av. Mahmut Tanal
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon/lar	Adalet Plan ve Bütçe
Esas Komisyon	Çevre
Tarih:01.10.2018	Esas No:647

TBMM	
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ	
09	Temmuz 2018
Numara:	

313051

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı
Tarih: 08 Ocak 2016
Sayı: 513

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çevre Kanunu'nun bazı maddelerinde değişiklik yapılmasına dair Kanun Teklifim gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur. Gereğini arz ederim. 30.12.2015

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	- Adalet - Plan ve Bütçe			
Esas Komisyon	- Çevre			
Tarih:	05 Şubat 2016		E.No: 2/644	
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gen.Sek.
mm	zt	E.D.	m.	mm
TBMM BAŞKANI	mm			

11/1/16

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
11 Ocak 2016
Numara:

TBMM GENEL YÜRÜK
11 Ocak 2015
No: 18063

GENEL GEREKÇE

2872 Sayılı Çevre Kanunu'nun 28. Maddesi "Kirlenenin Sorumluluğu" başlığı altında şu şekilde düzenlenmiştir:

"Çevreyi kirletenler ve çevreye zarar verenler sebep oldukları kirlenme ve bozulmadan doğan zararlardan dolayı kusur şartı aranmaksızın sorumludurlar.

Kirlenenin, meydana gelen zararlardan ötürü genel hükümlere göre de tazminat sorumluluğu saklıdır.

Çevreye verilen zararların tazminine ilişkin talepler zarar görenin zararı ve tazminat yükümlüsünü öğrendiği tarihten itibaren beş yıl sonra zamanaşımına uğrar."

Hızla artan dünya nüfusu, plansız sanayileşme ve sağlıksız kentleşme, nükleer denemeler, bölgesel savaşlar, verimi artırmak amacıyla kullanılan tarım ilaçları, yapay gübreler ve artan deterjan gibi kimyasal maddelerin kullanımı giderek çevre kirliliğine neden olarak çevre sorunlarının ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Bunun doğal sonucu olarak kirlenen hava, su ve toprak canlıların yaşamını olumsuz yönde etkileyecek boyutlara ulaşmıştır.

Genel olarak çevre sorunları, insanların yaşadıkları hayat ortamının doğal yapısını tahrip etmektedir. Bu tahribat yaşamın yoğun olduğu alanlarda daha hızlı, yaşam ve yerleşimin olduğu bölgelerde daha yavaş olmaktadır. Bozulan bu doğal hayat çevre üzerinde yaşayan tüm canlıların yaşamlarını olumsuz yönde etkilemektedir. İnsanlar kendilerine daha rahat ve ferah yaşam koşulları sağlamak için çevreye zarar vermektedirler. Çevreyi, doğayı maalesef tüketilecek bir şey gibi görmektedirler.

Çevreye zarar verenlerin sorumluluğuna ilişkin düzenleme 2872 Sayılı Çevre Kanunu'nun 28. Maddesinde düzenlenmiştir. Zarar görenin zararının tazminine ilişkin zamanaşımı beş yıllık sürenin sonunda sona ermektedir. Hükmedilen beş yıllık dava zamanaşımı süresi çok kısa bir süredir. Çevreye zarar vermek bir haksız fiil olduğundan, sorumlu kişilerin Borçlar Kanunu 60. Maddesiyle paralel olarak zarar görenin zararı ve tazminat yükümlüsünü öğrendiği günden başlayarak bir yıl ve zararı doğuran eylemin işlendiği günden başlayarak on yıl" olarak düzenlenmelidir.

Haksız eylemden doğan tazminat davalarına ilişkin zamanaşımı süresi, Borçlar Yasası'nın 60.maddesi 1 .fıkrasında "zarar görenin zararı ve tazminat yükümlüsünü öğrendiği günden başlayarak bir yıl ve zararı doğuran eylemin işlendiği günden başlayarak on yıl" olarak düzenlenmelidir.

Tüketici Kanununda korunan menfaatin tüketicinin menfaati olması ve bu nedenle Tüketici Mahkemelerinde görülen davalarda tüketiciler, tüketici örgütleri ve Bakanlıkça açılacak davalar her türlü resim ve harçtan muaftır. Tüketici örgütlerince açılacak davalarda bilirkişi ücretleri, 29 uncu maddeye göre bütçede öngörülen ödenekten Bakanlıkça karşılanır. Davanın, davalı aleyhine sonuçlanması durumunda, bilirkişi ücreti 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre davalıdan tahsil olunarak 29 uncu maddede düzenlenen esaslara göre bütçeye gelir kaydedilir.

Tıpkı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 23. Maddesi gibi çevre kirliliği nedeniyle de korunması gereken menfaat tüm vatandaşların menfaatidir. Çevre tüm insanların ortak mirasıdır. Yaşamakta olduğumuz çevre tüm insanların çevresidir. Çevreye verilen zararda da zarar gören kişi tüm insanlardır. Bu nedenle hazırlanan kanun teklifi ile çevreye zarar verenler hakkında açılan davalar her türlü resim ve harçtan muaf tutulmalıdır. Aynı kapsamda yargılama esnasında başvurulacak olan bilirkişi ve keşif için de ödenmesi gereken ücretler Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca bütçede öngörülecek ödenekten karşılanmalıdır. Davanın, davalı aleyhine sonuçlanması durumunda, bilirkişi ve keşif ücreti 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre davalıdan tahsil olunarak bütçeye gelir kaydedilmelidir.

Hak arama özgürlüğü ve kamu yararının ön planda tutulma amacı diğer temel hak ve özgürlüklerden gereken şekilde yararlanılmasını ve bunların korunmasını sağlayan en etkili güvencelerden biri olmakla birlikte aynı zamanda toplumsal barışı güçlendiren, bireyin adaleti bulma, hakkı olanı elde etme, haksızlığı önleme uğraşının da aracıdır.

Kamu yaran, temelde kişiye ilişkin değil, kişilerin bir arada yaşayarak oluşturdukları toplumun varlığını sürdürmesine ilişkin bir çıkardır. Toplumun düzeninin temelini oluşturan kişilerin çıkarlarının doğrudan ve dolaylı olarak korunması kamu düzenini oluşturur. Kamu yararının genel toplumsal çıkarları ihtiva etmesi kişilerin haklarının ve mülkiyetleri üzerindeki yetkilerinin sınırlandırılmasını gerektirir. Demokratik siyasal süreçlerde kamu yararıyla kişilerin çıkarları arasında doğrusal bir ilişki kurulmaktadır. Çoğunluğun faydasının en üst düzeye çıkartılması, sosyal adaletin sağlanması ve sosyal adaletin sağlanması amacıyla, kişi çıkarlarının sınırlandırılması kamu yararının temel ilkesidir. Dolayısıyla kamu yararının ön planda tutulduğu bir davada davayı açarken zorlanması kamu düzenine aykırı olacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 2872 Sayılı Çevre Kanunu'nun 28'inci maddesinin 3'üncü fıkrası değiştirilerek çevreyi kirletenin sorumluluğu on yıla çıkarılmıştır. Bu değişiklikle Borçlar Kanunu ile Çevre Kanunu arasında birlik sağlanması hedeflenmektedir.

MADDE 2- 2872 Sayılı Çevre Kanunu'na eklenmesi planlanan Ek Madde 10 ile çevreye verilen zarar nedeniyle açılan davalar her türlü resim ve harçtan muaf tutulmaktadır. Aynı zamanda yargılamada başvuru keşif ve bilirkişi incelemesi ücretleri de Bakanlık tarafından karşılanarak tüm halkın ortak menfaatinin zarar gördüğü bu ihlallerle mücadele için Devlet desteği sağlanması planlanmaktadır.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4- Yürütme maddesidir.

ÇEVRE KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 2872 Sayılı Çevre Kanunu'nun 28'inci maddesinin 3'üncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Çevreye verilen zararların tazminine ilişkin talepler zarar görenin zararı ve tazminat yükümlüsünü öğrendiği tarihten itibaren on yıl sonra zamanaşımına uğrar."

MADDE 2- 2872 Sayılı Çevre Kanunu'na aşağıdaki madde eklenmiştir.

"Ek Madde 10- Çevreye verilen zarar nedeniyle açılan davalar her türlü resim ve harçtan muaftır. Açılacak davalarda bilirkişi ve keşif ücretleri, bütçede öngörülen ödenekten Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca karşılanır. Davanın, davalı aleyhine sonuçlanması durumunda, bilirkişi ücreti 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre davalıdan tahsil olunarak bütçeye gelir kaydedilir.

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

